

Haags Wmo-voorspelmodel krijgt landelijk vorm

Hoe krijgen we als gemeente grip op de Wmo-kosten en hoe zorgen we dat de zorg voor inwoners uiteindelijk beter wordt? Die twee vragen stonden in 2018 aan de basis van het Haags Wmo-voorspelmodel. Inmiddels krijgt het data(analyse-)model landelijke aandacht. Zo waren op vrijdag 20 september ruim honderd mensen uit zeventig gemeenten bijeen om de mogelijkheden van een landelijke toepassing te verkennen.

Door Frits de Jong

Het was Armand Brinkman, opgavemanager binnen de gemeente Den Haag bij de dienst Onderwijs, Cultuur en Welzijn, die aan het begin van de bijeenkomst het doel van de dag goed typeerde: “We willen vandaag kennismaken, kennis delen en samen bouwen aan een nog beter voorspelmodel.” Brinkman zei trots te zijn op het model, waarvan de eerste contouren in 2018 zichtbaar werden. Ook Kavita Parbhudayal, wethouder Zorg, Jeugd en Volksgezondheid in de Hofstad, liet weten trots en blij te zijn dat het model nu al zijn vruchten begint af te werpen. “Het beroep op de Wmo groeit, ook in Den Haag. Dan wil je echt wel weten welke richting het opgaat, zodat je grip krijgt op de kosten en het geld daaraan kunt besteden waar het voor bedoeld is: goede zorg voor wie dat echt nodig heeft. Dit voorspelmodel helpt ons daar enorm bij”, aldus de Haagse wethouder.

Een model dat voorspelt hoe de Wmo zich de komende jaren ontwikkelt, waarbij ingezoomd kan worden op wijkniveau. Tijdens de bijeenkomst in 7AM bleek dat er best nog vragen leven met betrekking tot dat model. Bijvoorbeeld over de accuraatheid van het model dat in grote mate afhankelijk is van de gebruikte data; de actualiteit, de volledigheid en de juistheid. Een ander vraagstuk is of een model dat goed werkt voor de gemeente Den Haag ook voor andere gemeenten en landelijk werkt. Het maakt verschil of je een model hanteert met gegevens uit 34 wijken (Den Haag) of een model dat gegevens uit 2500 wijken (landelijk) moet behappen.

Meerdere modellen?

Een interessante vraag is dus in hoeverre dit model eigenlijk geschikt is voor alle gemeenten. Sommige problemen rondom Wmo zijn voor alle gemeenten generiek, maar er zijn ook veel verschillen tussen de 355 gemeenten. Volgens Tino de Velde, unitmanager Data en Monitoring bij VNG Realisatie, is het niet gezegd dat het blijft bij dit ene model. “Misschien komt het er wel op neer dat er straks vijf of meer varianten op dit model gemaakt worden, waardoor het breed toepasbaar is”, aldus De Velde. Interessant was ook het doorstroomdiagram van de gemeente Den

Haag, waarin de (zes) meest opvallende patronen met betrekking tot het Wmo-gebruik inzichtelijk werden gemaakt gedurende een periode van vijf jaar. Daarbij is gebruikgemaakt van cijfers die gebaseerd zijn op inwoners die tussen begin 2014 en eind 2018 instroomden in de Wmo. Uit die cijfers kwam naar voren dat bijna veertig procent jonger was dan vijftig jaar en voornamelijk een beroep deed op de begeleiding en dagbesteding. Een van de vragen die leefde onder de deelnemers aan de bijeenkomst was of je ook kunt voorspellen wat er vanuit de jeugd(hulp) doorstroomt naar de Wmo. Volgens projectleider Michiel Deerenberg zit dat nu niet in het voorspelmodel, maar wordt dat in de toekomst wel mogelijk.

Dat Den Haag niet de enige gemeente is die inzicht en grip probeert te krijgen op kosten en keuzes die te maken hebben met Wmo, jeugdzorg en welzijn, bleek uit de verschillende pitches die gedurende de dag werden gegeven. Zo kregen de gemeenten Zaanstad, Tilburg, Oosterhout, Eindhoven en het Kennispunt Twente gelegenheid om hun manier van werken en hun eigen 'voorspelmodel' in de spotlights te zetten. Daarbij lag de focus op de mate waarin de andere modellen passen bij het Haagse model en een aanvulling kunnen vormen. De grootste gemene deler van de gepresenteerde projecten en werkwijzen is dat ze allemaal nog in de kinderschoenen staan en dat er vooral nog gezocht wordt naar een passende manier van werken en dito model. Daarbij moeten af en toe de nodige 'hobbels' worden overwonnen. Hoe dingen 'beleefd' worden bijvoorbeeld. Maarten van der Sterren, adviseur informatievoorziening bij de gemeente Tilburg, legde uit dat de werelden van de beleidsmedewerkers en de mensen van de uitvoering "niet altijd even goed op elkaar aansluiten." Ook het thema privacy in het sociaal domein wordt in Tilburg nog wel eens als een 'hobbel' ervaren. "Vaak willen we iets, maar mag dat niet in verband met de privacy." Wat betreft Wouter Heijnen, betrokken bij het project als verbinder tussen de gemeente Den Haag, VNG Realisatie en andere geïnteresseerde gemeenten, is het zaak om voor gemeenten zoveel mogelijk drempels en weerstand weg te nemen. Heijnen: "Tegelijkertijd zou ik gemeenten willen oproepen om af en toe meer durf te tonen."

Kaartmateriaal

Een van de manieren waarop je snel inzicht kunt krijgen in de Wmo-populatie, is door gebruik te maken van kaartmateriaal. Bij VNG Realisatie hebben ze daar inmiddels de nodige ervaring mee opgedaan bij de ontwikkeling van Waarstaatjegemeente.nl, een online dataplatform waarvoor gegevens uit een groot aantal bronnen zijn verzameld. Tijdens het vergelijken van elkaars situatie bleek het voor de deelnemers uit de verschillende gemeenten nog lastig om een eenduidig beeld te krijgen, ook al werd er gewerkt met een beperkt aantal kleuren om wijken aan te duiden. Toch lukte het om tot een nieuwe reeks van kenmerken te komen met een voorspellende waarde. Zoals de mate van nieuwbouw, de bevolkingsdichtheid, de hoeveelheid studenten of de aanwezigheid van locaties beschermd wonen. Inzichten die de komende tijd in het voorspelmodel worden verwerkt.

Waar beleids mensen tijdens de dag nadachten over wat zou kunnen en wenselijk was, werkten elders in het gebouw drie groepen dataspecialisten aan gezamenlijke, gemeentelijke oplossingen. Daarbij werd gebruikgemaakt van open data. De beschikbaarheid van die open data zorgde ervoor dat er nog tijdens de bijeenkomst de input werd opgehaald van een zoektocht naar onder meer (het landelijk) onderwijsniveau per wijk en het aantal verpleeghuizen (2600). Niet vreemd dat Wessel

Klijnsma, data scientist bij VNG en een van de trekkers van zo'n datagroep, dan ook blij was met het resultaat.

Vervolg

Aan het eind van de dag keek projectleider Michiel Deerenberg tevreden terug op de bijeenkomst. "Eind vorig jaar hadden we in Den Haag het idee om samen met andere gemeenten het voorspelmodel te verbeteren. Interesse en deelname van 15 tot 20 gemeenten hadden we al zeer succesvol gevonden. Vandaag zijn er hier meer dan 100 mensen aanwezig, worden echte resultaten behaald en is de ambitie om samen verder te werken aan het model nadrukkelijk uitgesproken. Ik ben enorm trots op de beweging die is ontstaan en de wijze waarop gemeenten dit samen aanpakken."

Ook Wouter Heijnen toonde zich na afloop een blij man. "Hoe uniek is dit? Ik vind het met name uniek omdat gemeenten voor dit project één of meerdere van hun medewerkers voor één dag per week de ruimte geven om met andere gemeenten samen te werken. Niemand weet eigenlijk nog wat we gaan maken en hoe het proces gaat verlopen, maar toch doen we het. Dat is toch cool?"

Dat de bijeenkomst in Den Haag naar meer smaakt, is helder. De vraag is: hoe nu verder met het Haagse Wmo-voorspelmodel? Volgens Armand Brinkman is het de bedoeling dat het model de komende tijd zoveel mogelijk input krijgt vanuit andere gemeenten, dat er verder wordt geoefend in samenwerking tussen gemeenten, en dat de ambitie is om in 2020 een finale versie van het model te maken waarna het wordt overgedragen aan de VNG voor een landelijke uitrol. Wordt dus vervolgd...

Foto: Wethouder Kavita Parbhudayal (links) en opgavemanager Armand Brinkman van de gemeente Den Haag